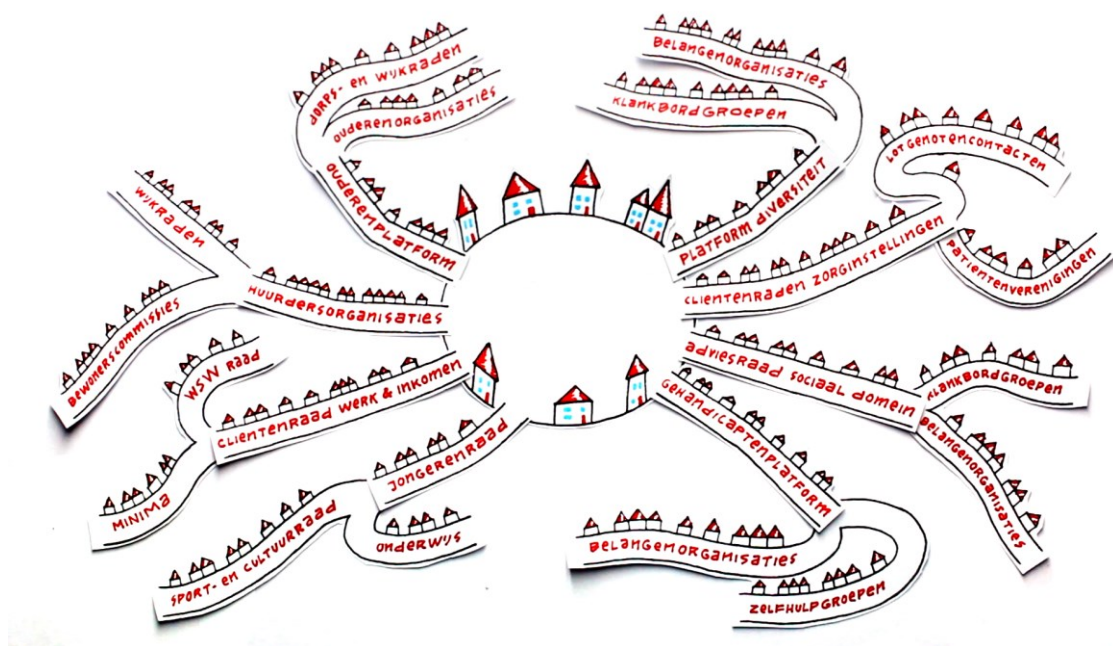

Jaarverslag 2016

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

De activiteiten van de Koepel Adviesraden Sociaal Domein worden mede mogelijk gemaakt door het Ministerie van VWS

Inhoudsopgave

Inleiding	3
De activiteiten en de resultaten in 2016	5
1. Programmalijn: Binden en verbinden	5
Ledendagen	5
ALV's	6
Digitale portal/ forum	6
2. Programmalijn: Versterken participatie en burgerschap	6
Blogs	7
Discussie LinkedIn	7
Spreekuur	8
Starterskit E-learning	8
Ladekast 2.0	8
Dossiers en informatiebrieven	8
Servicecentrum en vraagbaak	9
Publicaties	9
3. Programmalijn: stimuleren vernieuwing participatie en burgerschap	9
Ruimte voor raden	10
Ontwikkelagenda 'Volwaardig Meedoen' en kwaliteit burgerparticipatie	11
Belangenbehartiging	11
Training vernieuwing zeggenschap en participatie	11
4. Interne organisatie / Wie is wie in 2016?	12
De leden	12
Bestuur	12
Bureau	12
Bestuursvergaderingen	13
Financiële administratie en accountant	14
5. Overige en ontwikkelagenda	15
a. Ledenraad	16
b. Samenwerking partners	16
c. Samenwerking met Aandacht voor Iedereen	16
d. Wat doen we voor de Ontwikkelagenda van het ministerie?	16
e. Project Ervaringsdeskundigheid (EV)	17
f. Project Geweld in Afhankelijkheidsrelaties (GIA)	17
6. Vooruitblik 2017	17
7. Uitspraken leden Koepel 2016	18

Inleiding

Het bestuur en de leden van de Koepel Adviesraden Sociaal Domein zijn bijzonder verheugd dat het ministerie de vereniging weer een subsidie heeft toegekend en wel voor de periode 2016-2017. Hierdoor kan de Koepel haar leden weer verder ondersteunen voor de komende 2 jaar, in nauwe samenwerking met haar partners en in samenhang met het landelijke programma Aandacht voor Iedereen.

Voor u ligt het inhoudelijk jaarverslag van 2016. Dit is het inhoudelijk verantwoordingsdocument vanuit het bestuur naar de leden van de vereniging, de adviesraden. Uiteraard is dit document ook een besprekdocument voor het ministerie. Met dit jaarverslag willen wij u graag een beeld geven van de uitgevoerde activiteiten in 2016 uit het activiteitenplan 2016-2017.

De Koepel kijkt terug op een bewogen jaar, waar na een start medio maart, in vliegende vlucht de activiteiten voor de leden op gang zijn gekomen. De verbreding van adviesraden naar brede raden voor het sociaal domein stond centraal. Daarnaast was het een uitdaging voor zowel de Koepel als haar leden om proactief te anticiperen op de transformatie van het sociale domein op zowel het landelijke als het lokale niveau. De Koepel deed dit onder andere, door haar bijdrage te leveren aan de totstandkoming van de Ontwikkelagenda 'Volwaardig Meedoen'. Daarnaast bewaakten we vanuit de stuurgroep van 'Aandacht voor Iedereen' dat het perspectief van lokale adviesraden werd meegenomen in de activiteiten. Hieronder zetten we enkele belangrijke successen voor u op een rij:

Highlights Koepel Adviesraden Sociaal Domein 2016

- De Koepel heeft ca. 250 leden (ca. 65% van de Nederlandse gemeenten anno 2016);
- De Koepel verbindt ruim 2300 vrijwilligers aan zich via de leden;
- Vernieuwing van www.koepeladviesradensociaaldomein.nl met nieuwe ladekast indeling en een gebruiksvriendelijke zoekfunctie;
- Bezoek website: circa 16.000 web sessies, 48.000 paginabezoeken door ca. 9600 bezoekers met een gemiddeld bezoekduur van ongeveer 3 minuten;
- 8 nieuwsbrieven, 22 nieuwsflitsen, 600 tweets, bijna 1200 leden in de LinkedIn groep met ruim 120 discussies in 2016;
- Samen met LCR, LOC en de Woonbond een [unieke videofilm](#) (Ruimte voor Raden) gemaakt en geïntroduceerd;
- Beantwoording van 65 specifieke vragen van adviesraden door het bureau;
- Pilot met 6 telefonische spreekuren voor leden in de avonduren;
- Plan van aanpak en opzet klaar voor ontwikkeling digitale PORTAL 2017.

Als bestuur van de Koepel kunnen wij niets anders dan onze grote waardering uitspreken voor de grote inzet, betrokkenheid en deskundigheid van alle vrijwilligers die actief zijn binnen de adviesraden. We streven ernaar om ook in de toekomst u zo effectief mogelijk te ondersteunen. Dank aan u allen voor de samenwerking en het vertrouwen!

Namens het gehele bureau en bestuur,

Bert Holman

Voorzitter bestuur van de Vereniging Koepel Adviesraden Sociaal Domein

Leiden, april 2017

De activiteiten en de resultaten in 2016

In het activiteitenplan van de Koepel voor de periode 2016-2017 staan per programmaliijn activiteiten genoemd. Het uitvoeren van deze activiteiten vindt plaats over deze periode van 2 jaar. Het bureau van de Koepel voert deze activiteiten uit voor haar leden, onder verantwoordelijkheid van het bestuur. Hieronder ziet u de overzichten met de gerealiseerde resultaten per programma lijn voor het jaar 2016.

1. Programmaliijn: Binden en verbinden

De leden van de Koepel vinden het heel belangrijk dat de vereniging de leden faciliteert in het verbinden, ontmoeten van andere leden. Hiertoe organiseert zij regelmatig bijeenkomsten door het hele land.

1.1 faciliteren fysieke ontmoeting leden	• 4 ledendagen per jaar • 2 ALV's per jaar • 1 Hannie van Leeuwenlezing	• Er zijn 6 ledendagen geweest in deze periode • Er zijn in 2016 3 ALV's geweest (1 extra ALV i.v.m. statutenwijziging)	n.v.t.
1.2 digitale infrastructuur versterken	• Digitaal platform, digitale werkkamer, voorbeeldmateriaal	• Inmiddels is het Programma van Eisen klaar.	n.v.t.

Ledendagen

De ledendagen in het voorjaar stonden in het teken van de vragen ophalen bij de leden en het invullen van een inhoudelijke agenda voor het bureau. De ledenraadplegingen in het voorjaar van 2016 waren in Tilburg, Hoogeveen en Utrecht. In het najaar 2016 vonden de bijeenkomsten in Zwolle, Roermond en Rotterdam plaats. Thema's die zijn besproken tijdens deze ledenraadplegingen:

- De landelijke ontwikkelingen sociaal domein
- De betekenis voor de Koepel ASD en voor de leden, de lokale adviesraden.
- Wat gebeurt er bij de adviesraden in het land?
- Het VN-verdrag en wat kunnen lokale adviesraden hiermee?
- Communicatie met de achterban, PR en zichtbaarheid van de adviesraad

In de eerste maanden van 2016 heeft de Koepel ook telefoongesprekken gevoerd met diverse adviesraden over wat er bij hen speelt en waar zij behoefte aan hebben. Hierin kwam vooral tot uiting dat er behoefte is aan goede inhoudelijke informatie vanuit cliënt-/inwonerperspectief en over het organiseren en functioneren van een brede adviesraad. Hiervoor heeft de Koepel een dossier Brede Raden opgesteld met voorbeelden en voorbeelddocumenten. Daarnaast is een aantal

juridische aspecten i.s.m. Stimulansz belicht. Dit persoonlijk contact vanuit de Koepel werd bijzonder gewaardeerd door de leden.

ALV's

De Koepel heeft traditioneel 2 ALV's per jaar. In de voorjaars ALV stellen de leden de jaarstukken van het voorgaande jaar vast zoals het inhoudelijk jaarverslag en de jaarrekening. Afgelopen jaar stelden de leden daarnaast de verantwoordingen vast van de subsidieperiode 2014-2015 van het ministerie van VWS en de subsidie van het Innovatiefonds Zorgverzekeraars (2012-2014). Daarnaast benoemden zij de nieuwe voorzitter van de Koepel, de heer Bert Holman en namen zij afscheid van Hans Martin Don.

Tijdens deze ALV bespraken de leden van de Koepel ook de nieuwe naam van de Koepel, namelijk Koepel adviesraden sociaal domein en de concept statuten, die aangepast waren op de nieuwe koers van de Koepel, gericht op verbreding. Er was echter geen meerderheid van stemmen. Daarom vond in juni 2016 een extra ALV plaats waar de statuten wel werden vastgesteld.

De najaars ALV stond in het teken van de toekomstdiscussie van de Koepel en de Hannie van Leeuwenlezing. De leden droegen het bestuur op om een onderzoek te houden onder de leden naar hun visie op de toekomst en de facilitering van leden. Dit in het licht van het opnieuw bepalen van de hoogte van de contributie voor de Koepel.

De Hannie van Leeuwenlezing werd dit jaar uitgesproken door mevrouw Jantine Kriens, voorzitter van de VNG. De lezing in Den Haag was druk bezocht door ca. 95 deelnemers.

Digitale portal/ forum

De Koepel heeft de keuze voor een digitaal platform gemaakt ongeveer tegelijkertijd met de ontwikkeling van de Ruimte voor Raden video die wij samen met LOC, LCR en de Woonbond hebben gerealiseerd. Ruimte voor Raden *"Met samenwerken bereiken we meer!"*. De beeldspraak van het centrale netwerklein als symbool voor verbinden is de basis voor het nieuwe digitale platform van de Koepel. Op het netwerklein staan actief deelnemen en eigen regie centraal, evenals op het platform. Het forum is de centrale ontmoetingsplaats om met elkaar in gesprek te gaan en te blijven, vragen te stellen, oplossingen te bedenken en vooral kennis te delen. Hier zijn raden met elkaar in gesprek over actuele onderwerpen, over contacten met achterban en gemeente, over toegankelijkheid en andere onderwerpen uit het sociaal domein. Met elkaar in gesprek over het functioneren van de adviesraden, etc. De focus van de Koepel ligt op het versterken van de dienstverlening aan de leden met praktisch en compact materiaal waardoor zij gemakkelijker de enorme hoeveelheid informatie kunnen filteren voor hun adviesraad.

Programma van eisen is klaar en goedgekeurd. In juni 2017 is de portal getest en live. Bij de ontwikkeling en totstandkoming van de portal is een testpanel betrokken bestaande uit diverse adviesraadsleden uit het land.

2. Programmaliijn: Versterken participatie en burgerschap

De leden waarderen de informatievoorziening vanuit de Koepel. Het bureau streeft ernaar om de informatievoorziening voor de leden zoveel mogelijk te 'filteren' op relevantie voor adviesraden zodat de hoeveelheid informatie waar adviesraden mee te maken hebben, enigszins is gestroomlijnd. De leden waarderen dit zeer.

2.1 digitale infrastructuur inzetten voor de leden	• 50 discussies LinkedIn en Social media per jaar • 10 weblogs per jaar • 10 polls per jaar • 12 nieuwsbrieven per jaar • 24 nieuwsflitsen per jaar	• Discussies: ca. 120 discussies op LinkedIn en ruim 500 tweets • Weblogs: 7 x • Polls: 4 x • Nieuwsbrieven: 8 x • Nieuwsflitsen: 22 x
2.2 versterking participatie en advisering voor de leden	• Helpdesk met spreekuur, 100 vragen per jaar • Juridische advisering Stimulanz, 12 vragen per jaar • Geactualiseerde PR map, bijgewerkt handboek, basiscursus startende leden	• Ca. 25 vragen over functioneren en organisatie adviesraden • Ca. 15 x juridische vragen, bijvoorbeeld over inkoop jeugd • Ca. 25 x inhoudelijke vragen, bijvoorbeeld over onafhankelijke clientondersteuning • Pilot: 6 telefonische spreekuren in de avond • De Pr-map is vernieuwd • Het geactualiseerde handboek is gereed en wordt begin 2017 aangeboden aan leden. • Starterscursus: het vernieuwen van de basiscursus naar een toolkit startende leden en modules voor leden die willen door-ontwikkelen. Concept is gereed voor verdere verkenning mogelijkheden en financiering • Nieuwe updates Handreiking advisering met actuele thema's en vragen ter ondersteuning van de advisering van adviesraden aan gemeenten

Blogs

Er zijn dit jaar ook weer een aantal blogs geschreven:

- Betty Stam: 2x: Gouddelver – van participatie naar eigenaarschap
- Antoinette Kat: 3x: Ervaringsdeskundigheid 1,2 en 3
- Oebele Herder: Participatie van GGz-cliënten in het gemeentelijk sociaal domein kan en moet beter.
- Anja Klein: de lessen van het keukentafelgesprek

Discussie LinkedIn

De koepel is al een aantal jaren online actief en op social media. We gebruiken het platform LinkedIn bijvoorbeeld voor het opstarten van discussies, informatie delen met leden over actuele onderwerpen en voor het stellen van inhoudelijke vragen. Dit kunnen onderwerpen zijn die worden gepubliceerd in bijvoorbeeld Binnenlands Bestuur, Zorg en Welzijn etc. Belangrijke brochures, informatie van landelijke organisaties en kennisinstituten die van belang zijn voor adviesraden

publiceren we ook via het platform, naast de nieuwsbrief. Uitgangspunt is dat adviesraden door kennis te nemen van deze LinkedIn items worden gestimuleerd hiermee ook in hun eigen gemeente aan de slag te gaan, vragen te stellen en eventueel ongevraagd advies uit te brengen.

Spreekuur

Naast een brede belronde met nagenoeg alle aangesloten adviesraden in het laatste kwartaal 2015 en het eerste kwartaal van 2016, is er in het najaar een pilot opgestart met 6 telefonische spreekuren. Leden kregen hierbij de kans om hun vragen voor te leggen in een persoonlijk telefonisch onderhoud met de bureaumedewerkers van de Koepel. Er zijn ca. 12 gesprekken geweest met leden waarbij de vragen doorgaans betrekking hadden op verbreding van raden richting het gehele sociaal domein. De pilot is kwantitatief geen succes geweest. In de nieuwe digitale portal kunnen leden t.z.t. zowel met het bureau in discussie op gezette tijden als ook met elkaar.

Starterskit E-learning t.b.v. nieuwe leden van adviesraden

Er is een trend zichtbaar bij raden dat als zij de keuze maken om te verbreden, er een wisseling van de betrokken vrijwilligers plaatsvindt. Deze nieuwe leden hebben dan behoefte aan basisinformatie om zich in te werken en zich het werken in een adviesraad eigen te maken. De Koepel wil deze leden graag faciliteren. Er is een concept plan Starterskit voor nieuwe adviesraadsleden opgesteld. De starterskit zal bestaan uit 8 modules: Introductie-Organisatie gemeentelijk apparaat- Inzicht in sociaal domein-Wetgeving (Wmo-Jeugd-Participatiewet) – Proces van adviseren-Contact met achterban- de toekomst van de adviesraad (doorontwikkeling- Nieuwe vormen van democratie). Als leden de cursus doorlopen is er een mogelijk om een vignet te verkrijgen. In 2016 was er geen financiële ruimte om deze starterskit te realiseren. In 2017 gaan we aanvullende middelen werven hiervoor.

Ladekast 2.0

Met het oog op integraliteit en het verstrekken van informatie over onderwerpen die het brede sociale domein betreffen, wordt de ladekast regelmatig aangevuld met nieuwe en actuele documenten. In verband met de actualiteit van de documenten wordt zoveel mogelijk gebruik gemaakt van links naar de oorspronkelijke bron. De ladekast biedt de mogelijkheid van een zoekfunctie en een trefwoordenregister. Er vindt bijna wekelijks een update plaats.

Dossiers en informatiebrieven 2016

De Koepel investeerde ook dit jaar weer in dossiers en informatiebrieven over actuele thema's voor de leden. Doel van deze informatie is om inhoudelijke kennis en verdieping aan te bieden aan de leden. Daarnaast geven we aanbevelingen mee over hetgeen de adviesraad kan ondernemen, welke vragen te stellen aan de gemeenten en waarover eventueel te adviseren. In 2016 ondernamen we de volgende acties rondom dossiers en informatiebrieven:

- Cliënt Ervaringsonderzoek (C.E.O.) en oproep aan adviesraden om proactief te acteren richting gemeente.
- VN-verdrag personen met een handicap: n.a.v. ratificatie
- PGB gekoppeld aan Poll t.b.v. Per Saldo en oproep om met gemeente in gesprek te gaan
- Hulp bij Huishouden: n.a.v. uitspraak CrvB i.s.m. Stimulansz
- Beschut Werk
- Juridische vragen en antwoorden

- Updates Handreiking verzamelde thema's Sociaal Domein
- Updates Wegwijzer: actuele informatie voor adviesraden en actuele informatie over advies- en meldpunten
- Updates Overzicht relevante informatie en thema's
- Updates Dossier Brede Raden met voorbeelden en voorbeelddocumenten
- 15 actuele thema's uitgewerkt op één A4: Wat kunnen Wmo raden met dit thema richting gemeente? i.s.m. AVI en Movisie

Verder heeft de Koepel actief meegeschreven aan het Avi Kennisdossier nr. 16: "arbeid voor mensen met een arbeidsbeperking"

Servicecentrum en vraagbaak

Leden kunnen hun inhoudelijke, organisatorische en juridische vragen stellen aan de Koepel. Hier wordt veelvuldig gebruik van gemaakt. Er worden diverse juridische vragen gesteld: over vergoedingen, rechtspersoon, samenwerking met de gemeente, verordeningen, aansprakelijkheid etc.

Leden van de Koepel kunnen kosteloos terecht bij de Koepel met juridische vragen over Wmo- Jeugdwet en Participatiewet. Als abonnee en samenwerkingspartner kan de Koepel met vragen terecht bij Stimulanz. De Koepel stelt de nieuwsbrieven van Stimulanz beschikbaar voor de leden.

Publicaties

In februari 2016 verscheen een artikel in het Wmo magazine "Welke rol kies je, Wmo Raad?"

3. Programmaliijn: stimuleren vernieuwing participatie en burgerschap

Participatie en zeggenschap op lokaal niveau is aan het veranderen door de transformatie die binnen gemeenten gaande is. Adviesraden spelen daarop in door zich te verbreden in advisering van alleen de WMO naar sociaal domein brede thema's. Het thema gericht werken doet zijn intrede, naast dat adviesraden blijven adviseren over inkoop van voorzieningen, mantelzorgbeleid enzovoorts. Een aantal is zich daarnaast aan het voorbereiden op onderwerpen en thema's die verwacht worden in 2017, zoals de Omgevingswet.

Belangrijke thema's waren en worden:

- OCO: Duidelijkheid over Onafhankelijke Clientondersteuning: hiervoor heeft de Koepel meegewerkt aan een expertmeeting van VWS/VNG/Movisie. In februari 2017 verschijnt een nieuwe handreiking van de VNG.
- Hulp bij Huishouden n.a.v. de uitspraak van de CrvB i.s.m. Stimulanz
- Toegang en Informatieverstrekking en functioneren wijkteams
- Wonen en woonvoorzieningen: betrokkenheid bij opstellen prestatieafspraken
- Beschut Werk
- Beschermd Wonen
- Nieuwe Omgevingswet en relatie met sociaal domein: betrokkenheid adviesraden bij opstellen omgevingsvisie

- Inzetten ervaringsdeskundigen en opleiden van ervaringswerkers: onder de aandacht brengen bij adviesraden/ gemeenten welke toegevoegde waarde dit kan hebben
- Van decentraal naar regionaal en hoe kunnen we als adviesraad nog invloed uitoefenen?

Activiteit	Resultaat	2016
3.2 Digitale infrastructuur versterken	• Verkenning experiment inzet social media c.q. een app • Ladekast 4.0 gereed • Dialoogvoering: experiment met raadpleging en advisering met 6 raden	• Er is een start gemaakt met actualiseren van de ladekast, in opmaat naar de nieuwe portal • Dialoogvoering en nieuwe vormen van participatie en de diversiteit daarbij is gespreksonderwerp in gesprekken met AVI en de VNG
3.3 Ontwikkelen vignet 'kwaliteit van de burgerparticipatie'	• Vignet voor gemeenten faciliteren en investeren in participatie en inclusie • Lokale agenda burgerkracht (right to challenge)	• Deze activiteit is momenteel onderwerp van gesprek met de VNG en binnen de overlegstructuur voor de Ontwikkelagenda • Wij werkten mee aan de concept procesroutekaart vernieuwing cliëntenparticipatie van Movisie
3.4 Belangenbehartiging	• Lokale ervaringen burgerbetrokkenheid bundelen in 2 publicaties/communicatie Producten voor de landelijke dialoog	• We zijn in gesprek met de VNG, de Werkplaatsen Sociaal Domein en Movisie. • Wij leverden expertise tijdens de expertmeeting van de Werkplaatsen Sociaal Domein over cliëntenparticipatie en -betrokkenheid op lokaal niveau/ borgen van het cliëntperspectief in het werk van de werkplaatsen • Ruimte voor raden: samenwerking met LOC-LCR en Woonbond: ontwikkeling voorlichtingsvideo over burger- en cliëntenparticipatie

Ruimte voor raden

“Met samenwerken bereiken we meer!” Dit is een voorlichtingsvideo over burger- en cliëntenparticipatie en betrokkenheid van cliënten en inwoners in het Sociaal Domein. Tijdens de Hannie van Leeuwenlezing in Den Haag werd officieel de voorlichtingsvideo “Met samenwerken bereiken we meer!” gepresenteerd. Een korte film over burger- en cliëntenparticipatie en betrokkenheid van cliënten en inwoners in het Sociaal Domein. Deze video is een gezamenlijk initiatief van 4 landelijke organisaties, actief in het Sociaal Domein: Landelijke Cliëntenraad (LCR), LOC Zeggenschap in zorg, Koepel Adviesraden Sociaal Domein en de Woonbond. Deze Ruimte voor Raden film gaat in op de vraag: Waarom willen we cliënten en inwoners betrekken bij gemeentelijk beleid? De film illustreert aan de hand van een concreet voorbeeld hoe belangrijk het is om goed samen te werken. Hierbij komt de samenhang van de verschillende gemeentelijke beleidsdossiers goed in beeld.

Het advies van Ruimte voor Raden aan alle raden, belangengroeperingen en inwoners:

- Werk samen, zoek elkaar op. Versterk en verbind met elkaar. Laat je zien aan de samenleving en laat vooral ook zien wat je hebt bereikt. Dit zal mensen motiveren om mee te doen!! “Met samenwerken bereiken we meer.”
- Het advies van Ruimte voor Raden aan gemeenten: ontwikkel een visie op betrokkenheid van cliënten en inwoners die past bij uw gemeente: Faciliteer dit proces voldoende en maak daarmee optimale betrokkenheid van inwoners mogelijk!!

U kunt de video hier bekijken: <https://www.youtube.com/watch?v=i41ao7AGgSc>

Ontwikkelagenda ‘Volwaardig Meedoen’ en kwaliteit burgerparticipatie

De Koepel participeerde in 2016 bij de totstandkoming van de landelijke agenda ‘Volwaardig Meedoen’ van het ministerie van VWS. Samen met partnerorganisaties stemden we ons activiteitenplan af op de thema’s vanuit deze agenda. Wij voerden in het licht van deze agenda nadrukkelijk ook het gesprek met de VNG voor een aantal lokaal op te pakken activiteiten zoals het vignet. Leden gaven echter aan hieraan minder prioriteit te willen geven maar in te zetten op de lokale agenda burgerkracht in het kader van de toekomstdiscussie over participatie en zeggenschap op lokaal niveau. En daarnaast de rol die de Koepel daarbij kan of moet spelen naar de toekomst toe. Een aantal concrete thema’s vanuit deze agenda werden ‘ervaringsdeskundigheid’ als één van de elementen die belangrijk voor lokale zeggenschap en participatie. Op het verzoek van het ministerie gaat de Koepel hierop extra inzet plegen in 2017.

Tijdens de ronde tafels over de agenda spraken we ook over de verschillende groepen mensen die nu -voor het eerst- te maken krijgen met de gemeente en haar voorzieningen. Sommige van deze groepen mensen zijn lastig in beeld te krijgen en/of te betrekken bij-. Eén van de groepen waarvoor dat geldt zijn slachtoffers van Geweld in Afhankelijkheidsrelaties (GIA). Op verzoek van het ministerie gaat de Koepel een project uitvoeren voor het GIA-dossier in 2017.

Belangenbehartiging

De Koepel sprak met diverse WMO-werkplaatsen en Movisie over vernieuwing van participatie en zeggenschap. Dit raakt aan het verzoek van de leden om een onderzoek uit te voeren onder leden in het kader van de toekomst. Samen met Movisie bereiden wij dit onderzoek voor en zullen wij in 2017 de resultaten beschikbaar krijgen. Op basis hiervan formuleren we een lokale agenda burgerkracht.

Training vernieuwing zeggenschap en participatie

De Koepel ontwikkelde een training voor adviesraden die zich verbreden naar adviesraden sociaal domein. Deze training is eenmaal uitgevoerd voor leden en kan in de toekomst verder worden ingezet bij vragen over bijvoorbeeld: ‘rolafbakening’, ‘thematisch werken’, ‘visievorming’ en nieuwe vormen voor het betrekken van achterbannen, groepen inwoners op thema.

4. Interne organisatie

De leden

De Koepel is een vereniging van, voor en door leden. Het ledenbestand laat een wisselend beeld zien door:

- Gemeentelijke herindelingen
- Enkele opzeggingen
- Opheffen van Wmo-raden
- Omvormen van Wmo-raden tot brede participatieraden

Het hoogste orgaan van de Vereniging Koepel Adviesraden Sociaal Domein is de Algemene Leden Vergadering (ALV), die bestaat uit de leden van de Vereniging. Per december 2016 heeft de Koepel 250 leden.

Bestuur

Het bestuur van de Koepel Adviesraden Sociaal Domein kent in 2016 de volgende bemensing:

Voorzitter:	Bert Holman
Penningmeester:	Hans van der Jagt
Secretaris:	Martijn da Costa
Algemeen bestuurslid:	mw. Henny van Boxtel
Algemeen bestuurslid:	Walter Lennertz

Bureau

Het bestuur delegeert taken naar haar landelijk bureau. Een belangrijke taak van het bureau is om de Vereniging zodanig te ondersteunen en uit te bouwen dat een sterke en zelfstandige Vereniging ontstaat met een gedegen structuur, netwerk en infrastructuur. Het landelijk bureau is een bureau 'nieuwe stijl' en heeft geen eigen kantoorruimte met apparatuur. Het Bureau bestaat in december 2016 uit de volgende medewerkers:

Bureaucoördinator directeur:	Inge van Dommelen
Beleidsmedewerkers:	Betty Stam, Antoinette Kat en Yvonne Steemers
Medewerker PR/communicatie:	Joop Schaffels
Secretariaat:	Diane van Boggelen (tot 1 maart 2017)

Alle medewerkers werkten als zelfstandige zonder personeel (ZZP), zoals ook in de jaarrekening onder 'werk door derden' is vermeld. Het secretariaat van de Koepel is (tot 1 maart 2017) ondergebracht bij Ieder(in) te Utrecht. Het landelijk bureau Koepel Adviesraden Sociaal Domein is telefonisch bereikbaar van maandag t/m donderdag tussen 9.00 en 17.00 uur. Verdere gegevens Koepel:

tel. (06) 23 41 40 48

secretariaat@koepeladviesradensociaaldomein.nl

www.koepeladviesradensociaaldomein.nl

Activiteit	Resultaat	2016
4.1 Bijeenkomsten bestuur, bureau en bestuurskosten	• 8 bestuursvergaderingen per jaar • 45 bureau overleggen per jaar (fysiek, digitaal) per jaar	• Er zijn 11 bestuursvergadering geweest • Daarnaast zijn er diverse sollicitatie- en netwerkgesprekken geweest voor het werven van nieuwe bestuursleden. Dit bleek succesvol. We kunnen 4 nieuwe bestuursleden voordragen tijdens de voorjaars ALV. • Er zijn 4 fysieke werkoverleggen met het bureau geweest. Daarnaast was er regelmatig overleg via Skype om zo efficiënt mogelijk het werk gedaan te krijgen.
4.2 Financiële administratie en accountant	• Goede verantwoording naar ministeries en fondsen • Boekhouding op orde en aanpassen aan financiers, ondersteund door een digitaal administratiesysteem	• Er is veel tijd besteed aan de afrekeningen van de subsidies van het ministerie (2015-2015) en het Innovatiefonds Zorgverzekeraars (2012-2014). Daarnaast dienden wij aanvullende aanvragen GIA en ervaringsdeskundigheid in, op verzoek van het ministerie. Deze aanvragen zijn inmiddels gehonoreerd door het ministerie. • Daarnaast zijn we gestart met een fondsenwervingsstrategie. • Het administratiesysteem is ingericht met de financiële administratie en projectadministratie. Dit is bijzonder succesvol verlopen, wat bijdraagt aan de effectiviteit van de werkwijze van het secretariaat en het gehele bureau
4.3 Ledenadministratie en sociale kaart	• Ledenadministratie en sociaal kaart zijn op orde, ondersteund door een digitaal administratiesysteem	• Inmiddels is het administratiesysteem geïmplementeerd. Dit is bijzonder succesvol verlopen, wat bijdraagt aan de effectiviteit van de werkwijze van het secretariaat en het gehele bureau.
4.4 Interne administratie	• Interne administratie is op orde • Secretariaat is effectiever ingericht	• De interne administratie is op orde gebracht • De doorontwikkeling van het secretariaat staat gepland voor 2017

Bestuursvergaderingen

Het bestuur is verantwoordelijk voor alle bestuurlijke zaken van de Koepel, bewaakt de financiën en de voortgang van activiteiten en is het gezicht van de koepel naar buiten toe. Vanwege de beperkte

omvang van het bureau is met de name de voorzitter veel in gesprek met partners. Het bestuur had onder andere, met de volgende partijen gesprekken in 2016:

- Iederin
- LPGGZ
- Patiëntenfederatie
- TSD
- LSA
- Zorgbelang Nederland
- Transitiecommissie
- De Raad van State
- Wmo-magazine
- Movisie
- Werkplaats sociaal domein Leiden/Den Haag
- Werkplaats sociaal domein Limburg
- De werkplaatsen Sociaal Domein Nederland

Daarnaast had het bestuur bestuurlijk en beleidsmatig overleg met:

- Het ministerie van VWS, o.a. om kennis te maken met de nieuwe directeur van de directie DMO
- De VNG om de agenda en het activiteitenplan te bespreken voor de komende jaren
- De staatssecretaris in het kader van de Ontwikkelagenda, samen met de partners

De voorzitter van de Koepel, Bert Holman, trad aan in het voorjaar van 2016.

Financiële administratie en accountant

Het eerste half jaar van 2016 stond in het teken van enerzijds het zorgvuldig afrekenen en verantwoorden van de subsidie van VWS voor de periode 2014-2015 en de afrekening voor het Innovatiefonds Zorgverzekeraars over de periode 2012-2014. Daarnaast investeerde de Koepel in het automatiseren van haar administratie zodat deze transparant is en er tijd kan worden bespaard op het voeren van de financiële administratie.

Het automatiseren van de administratie leidde ertoe dat een verbetering kon worden gemaakt in de ledenadministratie waardoor wij leden nog beter kunnen ondersteunen.

De Koepel ontvangt haar subsidie van het ministerie met de afspraak dat naast het innen van de contributie, te betalen door de leden, er aanvullende fondsen worden geworven voor de realisatie van het activiteitenplan. Hiervoor ontwikkelde de koepel een fondsenwervingsstrategie die momenteel druk in uitvoering is. Deze strategie wordt bijgesteld aan de hand van de toekomstdiscussie in 2017.

5. Overige en ontwikkelagenda

Activiteit	Resultaat	2016
5.1 Burgerwacht en ledenraad	PM	• Er is in 2016 geringe belangstelling van adviesraden om op deze wijze deel te nemen aan de Burgerwacht (Signaalgroep). De nieuwe portal moet deze functie overnemen.
5.2 Samenwerking partners	PM	• De Koepel heeft een klein bureau (1,2 fte) en een enorm netwerk om te onderhouden. We focusten ons de afgelopen periode dan ook op AVI en de partners binnen het programma, de VNG, LSA en kennisinstututen zoals Movisie en de werkplaats sociaal domein Den Haag/Leiden
5.3 Ontwikkelagenda	PM	• Zie hiervoor ook 3. Stimulering participatie en zeggenschap • De Koepel was betrokken en dacht mee over de invulling van de Ontwikkelagenda van het ministerie, samen met partners. Een aantal thema's uit deze agenda krijgen een plek in de activiteitenuitvoering, zoals: ○ Kennisniveau adviesraden vergroten d.m.v. informatie, advies en samenwerking AVI ○ Extra inzet op 'ervaringsdeskundigheid' ○ Lokaal aanjagen en ondersteunen door bijeenkomsten zowel van de koepel als AVI, ledenraadplegingen, informatie beschikbaar maken hiervoor ○ Start gesprekken o.a. met de VNG over een vignet gemeenten/adviesraden ○ Gesprekken met LSA voor lokale operationalisering van kompas Right to Challenge
Extra activiteit i.k.v. ontwikkelagenda: GIA		• Opzet project i.s.m. Stichting Zijweg • Verzorgen van een workshop tijdens het congres Veilig Verder • Start project begin 2017
Extra activiteit i.k.v. ontwikkelagenda: Ervaringsdeskundigheid		• Opzet programma Ervaringsdeskundigheid i.s.m. AVI • Voorbereiden van de bijeenkomsten, die in 2017 gehouden worden.

Ledenraad

De leden spraken tijdens de ledendagen o.a. over de ledenraad, als instrument om invloed uit te oefenen in de vereniging. Zij kwamen echter tot de conclusie dat ledendagen, waarbij de Koepel de regio ingaat, net zo effectief zijn. Leden waarderen het als de Koepel naar hen toekomt. De ALV besloot daarop geen ledenraad te effectueren maar vast te houden aan de ledendagen in het voorjaar en het najaar. Deze ledendagen zijn dan tevens voorbereidend voor de resp. voorjaar ALV en de najaar ALV. Daarnaast komen er actuele thema's aan de orde die de leden kunnen gebruiken voor hun lokale advisering. Een afvaardiging van bestuur en bureau is altijd aanwezig bij de ledendagen.

Meeleesgroep van leden: De meeleesgroep is niet actief geweest in 2016

Samenwerking partners

De Koepel werkt samen met veel partners. Afgelopen jaar was er een intensieve samenwerking bijvoorbeeld de partners van Ruimte voor Raden (zie programmalijn 3.).

We focusten ons de afgelopen periode op samenwerking in het kader van Aandacht voor Iedereen (AVI) en de partners binnen het programma, de VNG, LSA en kennisinstellingen zoals Movisie, de werkplaatsen Sociaal Domein Nederland en de werkplaats Sociaal Domein Den Haag/Leiden. Wij betrokken de LSA bij de ontwikkelagenda 'Volwaardig meedoen' (zie programmalijn 3 en bovenstaand.), bijvoorbeeld.

Daarnaast spraken wij periodiek met de VNG over bijvoorbeeld over het betrekken van de nieuwe groepen mensen die te maken krijgen de gemeenten zoals de jeugd, mensen uit de beschermde opvang. Cliëntenparticipatie en vernieuwde vormen ophalen en verder brengen ter inspiratie stond hierbij centraal. In 2017 geven wij een intensief vervolg aan deze overleggen en samenwerking.

Samenwerking met Aandacht voor Iedereen

De Koepel is een van de vijf partnerorganisaties van het programma 'Aandacht voor Iedereen' (2016-2017). Als lid van de stuurgroep en de programmaraad van het programma is de Koepel actief betrokken bij het bewaken van de voortgang van het programma en het inspelen van het programma op de ontwikkelingen in het lokale speelveld. Met name de verbreding van het programma naar het sociale domein vraagt aandacht en meedenkkracht.

Op uitvoerend niveau is de afgelopen periode regelmatig overlegd met de AVI-programmaleiding over de afstemming van activiteiten van de Koepel en het AVI-programma. Lokaal relevante thema's voortkomend uit de lokale praktijk van de Adviesraden Sociaal Domein zijn aangedragen als thema's voor AVI. Tevens zijn de voorbereidingen getroffen om in 2017 in gezamenlijkheid 10 regionale bijeenkomsten door het hele land te houden over ervaringsdeskundigheid. De Koepel en AVI maken zo aanvullend gebruik van elkaar inzet en expertise voor de adviesraden van Nederland, en zorgen gezamenlijk voor lokale en regionale borging.

Wat doen we voor de Ontwikkelagenda van het ministerie?

De Koepel is betrokken en denkt mee over de invulling van de Ontwikkelagenda van het ministerie, samen met partners. Een aantal thema's uit deze agenda krijgen een plek in de activiteitenuitvoering, zoals:

- Kennisniveau adviesraden vergroten d.m.v. informatie, advies en samenwerking met AVI
- Lokaal aanjagen en ondersteunen door bijeenkomsten zowel van de koepel als AVI, ledenraadplegingen, informatie beschikbaar maken hiervoor
- Extra inzet op 'ervaringsdeskundigheid'
- Versterken toezicht functie, informatie ontwikkelen samen met AVI
- Start gesprekken o.a. met de VNG over een vignet gemeenten/adviesraden
- Gesprekken met LSA voor lokale operationalisering van kompas Right to Challenge

Er is een klankbordgroep van leden beschikbaar die meekijkt en -denkt met de Ontwikkelagenda. Afgelopen kwartaal was er regelmatig overleg met hen over de agenda en de voorbereiding van de bijeenkomsten.

Project Ervaringsdeskundigheid (EV)

De staatssecretaris deed in 2015 een toezegging aan de Tweede Kamer aangaande ervaringsdeskundigheid en adviesraden. Hij stelde vast dat ook op lokaal niveau aandacht voor ervaringsdeskundigheid noodzakelijk is. De staatssecretaris heeft daarom de Koepel gevraagd te onderzoeken hoe het belang van ervaringsdeskundigheid in de adviesraden het best kan worden geagendeerd, inclusief het identificeren van goede voorbeelden van het betrekken van ervaringsdeskundigheid in adviesraden. In het najaar van 2016 is hiervoor een projectplan geschreven, met de volgende doelstellingen:

1. Een beeld vormen van de rol die ervaringsdeskundigheid op dit moment speelt bij het werk van de adviesraden.
2. Het beschrijven van goede voorbeelden
3. Diversiteit en kansen voor vernieuwing laten zien
4. Het belang van ervaringsdeskundigheid benadrukken bij beleidsbeïnvloeding

Het plan wordt in 2017 uitgevoerd.

Project Geweld in Afhankelijkheidsrelaties (GIA)

Najaar 2016 is de aanvraag van het project GIA ingediend, opgezet om adviesraden bewust te maken van problemen die rond de thematiek van geweldsslachtoffers een rol spelen. GIA betreft een brede groep van slachtoffers: partnergeweld, vrouwen- en kindermishandeling, ouderenmishandeling en de groep van LHBT. Het project is in blauwdruk beschreven in de aanvraag en wordt na toekenning verder uitgewerkt. De Koepel heeft vanuit haar behoefte aan inhoudelijke ondersteuning stichting Zijweg gevraagd een bijdrage als medeorganisator te leveren. Eerste gesprekken over vorm en inhoud van het project hebben in november plaats gevonden. En vanwege het project is in december 2016 door de Koepel een workshop gegeven op het VNG-congres Veilig Verder.

6. Vooruitblik 2017

Conform de afspraak met het ministerie van VWS staat de komende periode in het teken van verwerven van aanvullende middelen naast de subsidie. Daarnaast, en binnen de beschikbare mogelijkheden, zullen we ook investeren in regionale bijeenkomsten omdat de leden aangeven heel graag de koepel te ontvangen op hun locaties. Ook investeren we extra in het vernieuwen van de

digitale infrastructuur, samen met een klankbordgroep van betrokken leden. In 2017 zal deze portal een feit zijn.

Daarnaast voeren we een onderzoek onder leden van de Koepel uit in samenwerking met Movisie en starten wij zowel landelijk als lokaal de discussie over de toekomstagenda burger- en cliëntenparticipatie/burgerkracht.

Tevens besteden we aandacht aan de aanvullende projecten ervaringsdeskundigheid en GIA.

7. Uitspraken leden Koepel 2016

“Onze gemeente heeft als visie sterkere burgerparticipatie en heeft aan de Wmo-adviesraad gevraagd om zelf met voorstellen te komen voor de invulling van het adviesrecht in de in 2015 gewijzigde Wmo. Op dit moment is de adviesraad bezig met het ontwikkelen van nieuwe vormen van burgerparticipatie in die nieuw te vormen brede participatieraad”. (Ledenraappleging 2016)

Veelgehoord knelpunt: *“de sociale teams functioneren niet goed. Zeer ernstig is dat de vroegere gebruikers van WMO-voorzieningen uit beeld verdwijnen doordat ze uit het systeem verdwijnen. En er is niet meer in kaart te brengen hoeveel mensen niet kregen wat ze nodig zeggen te hebben”.*

“Ook de onafhankelijke cliëntondersteuning is een knelpunt waar nader aandacht voor moet zijn”.

Opmerking: Vanuit de adviesraden wordt de Inkoopnotitie van AVI geprezen en de kennisdossiers van de Koepel. *“Ze zijn van goede kwaliteit en zijn een leidraad voor adviesraden om beargumenteerd het gesprek met de gemeente aan te gaan. Met name het cliëntperspectief dat gekozen wordt is van groot belang”.*

“De complexiteit en tijdsbesteding neemt toe. Regelmatig moet onder tijdsdruk worden geadviseerd. Adviesraadsleden investeren veel tijd en energie in hun werk. Wij hebben de ondersteuning van de Koepel nodig om ons werk goed te kunnen uitvoeren”